

nyt Evangelium, en ganske anden Christendom end den, der forplantedes til den fra Fædrene! Hvilken Forsyndelse, især fordi den ikke ret er istand til at „prøve Aanderne, om de ere af Gud!“ Jo mere derimod Menighederne vækkes, jo klarere de komme til at see den Fare, som truer dem, desto mere vil Præstefriheden blive ubrugelig i den Retning, hvori den skulde benyttes af de Præster, hvis Svaghed man just har villet komme tilhjælp. Sandheden og Grligheden er da stedt i den samme Nød som før: Evangen kommer vel ikke mere „ovenfra“, fra Kirkens Lovgivning og Bestyrelse, men den kommer da fra Menigheden; thi jeg troer at turde sige, at der ikke gives nogen Sognemenighed i Danmark, som med sin gode Villie vil slippe og opgive Christendommen. Der vil saaledes være den samme Fristelse til Hykleri som tidligere; og skulde der vel gives nogen menneskelig Foranstaltning, hvorved Hykleriet og Uredeligheden kan lufkes ude?

Nei! En saadan Folkekirke uden Tro, uden Bessendelse, uden Raademidler, vilde selv være en stor Usandhed med Hensyn baade til sit Navn af Kirke og til det danske Folks Christelige Standpunkt, og derfor en stor Ulykke for det danske Folk og den danske Menighed. En stor Usandhed vilde det være at kalde en saadan borgerlig Anstalt en Kirke, og dette gode, hellige Navn maae vi ikke misbruge, ikke vanhellige. Christne tør ikke sige ja til en saadan Vanhelligelse, tør ikke være Medlemmer af en saadan forfaldet Kirke, det forbyder Sandheden, det forbyder den Gud, de tjene; og see! — her aabner sig da fra en ganske anden Side en Udsgt til en eventuel Udtrædelse af Folkekirken. Og en stor Usandhed vilde det ligesledes være at kalde en saadan falsk Kirke det danske Folks; thi, hvor svagt end det Christelige Liv rører sig i Folket, hvor mat end Lyset brænder, hvor lavmælt end Vidnesbyrdet lyder, saa er det dog min Overbevisning og min Fortrøstning, at Folket ikke vil opgive Christendommen, at den danske Kirkebrud ikke vil flaae op med sin himmelske Brudgom. Skulde — hvad Gud forbyde! — det danske Folk nogenstinde falde saa dybt, da troer jeg forvist, at det ikke vil indsfyde sig under et falsk

Navn, men aabenbart bryde med Himlen. Derfor staaer en saadan dansk Navnekirke for mig som en Uting, der aldrig skal eller kan blive til Virkelighed: den skal ikke blive det, fordi Sandheden forbyder det; den kan ikke blive det, fordi den danske Regjering og den danske Rigsdag, saalænge de have Nød i Folket, hvad enten saa Christeligheden eller Dansheden har Herredømmet, aldrig kunne gaae ind derpaa. Som hiint ovennævnte Endringsforslag i sin Tid kaldt til Jorden, saaledes er jeg forvist om, at ethvert Forslag, sigtende til en Forandring eller Fortolkning af Grundloven i samme Retning, fremdeles vil og maa falde.

Ja, at der er almindelig Religionsfrihed i Danmark, det er der god Mening i; men, at vi skulle have omtrent den samme Frihed i selve Folkekirken, det staaer for mig som en aabenbar Selvmodsigelse, og derhos som en stor Forsyndelse mod Folket og Christenheden i Danmark og mod hver enkelt Sognemenighed i Særdeleshed. Hvorfor skulde vi da vel gaae ind paa en saadan folkekirkelig Frihed? For Præsternes Skyld, svarer man os. Men — hvis jeg i Korthed maa sammensatte, hvad ovenfor er antydet og udviklet — det vilde dog i sig selv være den største Urimelighed; thi Friheden vilde ikke kunne hjælpe en eneste Præst i Danmark. De Præster nemlig, som befinde sig i indre Overensstemmelse med Folke Kirkens Beskjendelse, trænge ikke til Friheden, ville aldrig benytte den; af de Præster derimod, hvis Overbevisning afviger fra Kirkens Bessendelse, vilde de, som dog ville blive deres Præstes Gud troe, ikke kunne bruge Friheden, og de Andre — ja, de sayne den ikke, thi de have allerede selv taget sig den og kunne neppe ønske, at Lovgivningsmagten skulde tage sig af deres Sag, forsaavidt de indsee, at, jo mere Menigheden saaledes vilde vækkes til Christelig Arvaagenhed, desto mere vilde Friheden blive ubrugelig for dem*). Ja, men

*) Heri ligger forøvrigt, saavidt jeg seer, det eneste Hensyn, som fra et Christeligt Standpunkt kunde anbefale Præstefriheden, naar dens Indførelse ellers var muligt, tilladelig og forsvaerlig.